

På kornet

MEDLEMSBLAD FOR
KORNBØNDENES INTERESSEORGANISASJON

KiO
NUMMER 1 2023
ÅRGANG 23

Intervju
Egil Olsvik
Side 4

Erfaringer med
proteinvekster
Side 6

Et tilbakeblikk på
vekstsesongen
Side 8

Gjødselmarkedet
22-23
Side 10

Fagmøte KiO - Yara 6.3. side 12

Gjødselmarked og korngjødsling

Innkalling til årsmøte i KiO side 14

Mandag 28. februar kl. 18.00 på Teams

Årsmelding KiO 2022 side 15

Foto: Harald Solberg

KiO har jobbet i årevis for inntektsdeling - nå kan prinsippene bli gjeldende

Vi er allerede godt i gang på et nytt spennende kornår.

Fjoråret ble et spesielt år med kostnadsseksplasjon, men takket være et jordbruksoppgjør med historisk stor ramme, gode avlinger hva angikk både mengde og kvalitet og sjeldent gode innhøstingsforhold, i alle fall her på Østlandet, virker det som om de fleste kom seg noenlunde gjennom 2022.

Kornproduksjon har imidlertid fortsatt en svak økonomi og med avlinger på gjennomsnitt er fortsatt økonomien blant de svakeste i norsk landbruk. KiO har i mange år vært en pådriver for å endre målemetodene for arbeidsvederlaget i jordbruket. 2021 ble året da mye løsnet takket være Bondeopprøret som vi hadde et godt samarbeid med. Regjeringen Solberg satte ned inntektsutvalget – Gryttenutvalget. Bondeopprøret og KiO var viktige pådrivere både for å få nedsatt utvalget, og viktige påvirkere i utformingen av mandatet. I høst kom rapporten fra utvalget, og mange gamle KiO-posisjoner er nå kommet inn i rapporten, og er nå noe hele landbruket diskuterer. Blant annet prinsippet med at jordleie er en

kostnad og at egenkapitalen må ha en avkastning og ikke minst at målingen må være på nivå og ikke utvikling.

Det er veldig bra at det nå ser ut til å være stor enighet i høringssvarene fra landbrukets organisasjoner til rapporten (ligger på regjeringen.no, landbruksdep., høringer). KiO sitt høringssvar ligger dessuten på vår hjemmeside.

Det er moro å se at langsiktig jobbing med samme tema gjennom flere ledere og styreverter kan gi viktige resultater. Jeg tenker det er viktig at KiO følger dette «helt inn» og at vi bidrar videre så vi nå får jamstilling på rett tallgrunnlag, sammenligning på nivå og sammenligning av vederlag til arbeid (vederlag til egenkapital må skilles ut) mot andre yrkesgruppers lønnsinntekt.

Landbruks og matminister Sandra Borch bekreftet en målsetting om 90 % norsk korn i norske brød i 2030 på årets Kornkonferanse. Det er veldig bra og i samsvar med de muligheter som Partnerskapet for norsk matkorn har gått inn for. Det er en helt nødvendig målsetting for korn

for å nå Hurdalsplattformens målsetting om 50% selvforsyning. Med fremoverlente kornprodusenter og en opptrappingsplan er jeg sikker på at norske kornbønder klarer å levere målsettingene innen kornsektoren framover.

Til sist i denne sammenheng vil jeg ta opp beredskapslagring og fremtidig logistikk i kornhåndteringen. Dette er etter min og KiOs oppfatning viktige temaer og vi i styret trenger medlemmenes syn på disse temaene. Vi er enige om at bered-

skapslagring er viktig for samfunnet, men i hvilken grad skal den foregå lokalt på gårdsbruk, på grendnivå i fellesanlegg eller i sentrale lager? Og hvordan skal prisløypa settes framover? Og hvordan kan en god beredskapsordning sees i sammenheng med gode løsninger for å få inn store avlinger som trenger mye nedtørring. Skal vi klare å levere målsettingen om 90% norsk matkorn må vi ha en robust og god logistikk i innhøstingen som tar vare på kornkvaliteten inn på lager.

Landbruks- og matminister Sandra Borch går inn for 90% norsk i matkornet som brukes i norske bakerier. Her fra statsrådets besøk hos Anne-Marte Hoelstad og Lars Magne Mausest, Stange, ved treskestart 2022.

Intervju Egil Olsvik

På Kornkonferansen kom den ene etter den andre på scenen og fortalte hvor viktig det var for dem at det de brukte eller det de produserte hadde som mål en norskandel på 90%.

Og nytt av året var at alle pekte på egne ambisjoner, ikke hva som var feil hos andre. Kunne dette blitt mulig uten arbeidet til Partnerskapet for norsk matkorn og planteprotein? Vi tok en prat med Egil Olsvik, styreleder i Partnerskapet.

Olsvik starter samtalen med de 3 hovedspørsmålene vi må stille for å finne grunnlaget for eventuell høy produksjon av matkorn i Norge:

1. Bør vi i Norge produsere eget matkorn
2. Kan vi dyrke det vi trenger av matkorn i Norge
3. Kan vi praktisk få det til

Partnerskapet har svart enstemmig på disse spørsmålene, og søkt ny kunnskap der det har vært nødvendig for å underbygge konklusjonene. Når Matkornpartnerskapet har konkretisert svarene på spørsmål 1 og 2, har det vært naturlig for alle i Partnerskapet at målet for norskandel skal være mer hårete enn de 50-60 % norskandel som har vært snittet siden 2010. På Kornkonferansen ble dette tydeliggjort med at målet om 90% norskandel ble bifalt av alle, fra statsråden, via bønder, møller, bakere og kraftforprodusenter.

Kravene til den norske produksjonen blir større i alle ledd hvis vi skal ha en stor norskandel. Hva må matkornprodusentene forholde seg til?

- I rapporten sier vi noe om hva som blir viktig sier Olsvik. At vi kla-

rer å få til en god balanse mellom sorter og klasser er basisen. 3-4 år med overskudd av klasse 1 og 2 viser at det er et forbedringspotensial. Videre må alle gjøre sitt ytterste for å treffe de kvalitetskravene som ferdigproduktet må oppfylle. Det gjelder både proteinmengde og falltall. For sistnevnte betyr det at et lavt gjennomsnittlig norsk falltall vil kreve en større andel import for å få tilfredsstillende falltall for bakerne. Møllene/bakerne krever absolutt over 250 i falltall, og ønsker ofte falltall mellom 260-290. Partnerskapet har også tro på at et godt samarbeid mellom kornprodusenter, kornkjøperne og møllene også vil komme produsentene til gode ved at det blir enklere og sikrere å få et mel med jevn kvalitet gjennom vinteren samtidig med at en bruker opp mye av kornet som holder matkvalitet.

Kvalitet på mathveten fra både i 21- og 22-sesongen var god og høy. Likevel ble det en lav norskandel i melet i 21 og en rekordhøy norskandel i melet vi bruker i vinter. Har Partnerskapet noe med denne økningen å gjøre?

- Ja, vi har gjort ting i høsten 22 som ikke er blitt gjort tidligere. Hovedgrunnen til at møllene lager bakemel med en norskandel på over 80% i 2022/23, er at de vet hvilke kvaliteter kornhandlerne har på lager. For første gang er det blitt tatt siloprøver av mathveten. I tillegg til kvalitetsanalyser ble det også prøvebakt på høsten. Eksempelvis viste det seg at

klasse 4 høsthvete hadde lik eller bedre bakekvalitet enn klasse 3 vårhvete. Etter disse testene stoppet en videre nedskriving av høsthvete. I sum ser en nå at ikke kl. 1 og 2 dekker 30 % av matmelbehovet, mens det tidligere var ca 50 %. Bedre bakeegenskaper i klasse 3 og på høsthvete (klasse 4) har forskjøvet forbruket mellom klassene til økt forbruk av klasse 3 og 4. I 2022 var det manko svak mathvete (tidligere kl 5), så dersom vi Norge hadde tatt vare på den svake mathveten kunne vi klart nær 100 % norsk i matmelet i 2022.

At både møllere og bakere ønsker en størst mulig norskandel lover godt for kornbonden. Hva må til for å lykkes med å få en årlig kvalitet på norsk korn til størst mulig norskandel i melet?

- Det er mange faktorer som må på plass og som må spille sammen, både sorter, industriutvikling (mottak, tørking og sortering) og muligheten for overlagering i gode sesonger. Men vi tror at et bedre samspill mellom bonde og kornmottak/mølle er sær-

deles viktig. Det oppstår svært ofte samspillgevinster, og slike samspillsgevinst kan deles mellom produsent og mottaker. Hvis kornprodusenten får en gevinst av at fordeling mellom klasser blir riktig, proteininnholdet er riktig for matmel, falltallet sikres mest mulig med tidlig tresking, mottak og tørking, vil det være interessant for produsenten å gjøre sitt ytterste. Slike samspillavtaler kan lages på hvete, og fra havre ser vi at de som har mathavreavtaler langt oftere får god mathavrekvalitet enn de produsentene som ikke har slike avtaler. Samspill øker profesjonaliseringen i verdikjeden!

Videre må det i bransjen utover i sesongen utvikles forhåndsvarsler om forventet kvalitet. Sammen med tidlig testing av årets kornavling og prøvebaking etter høsting kan en da unngå stor import av mathvetekvaliteter i årene framover. Flere aktører må altså spille sammen om en skal lykkes med 90 % norsk matkornandel.

Foto: Felleskjøpet Agri

Proteinvekster, erfaringer de siste 5-6 årene

Av Rune Sandsether Hurum i Asker

Jeg har vært «kønnbonde» i en god del år. Egen erfaring, men også erfaringer fra kollegaer, rådgivning og forsøk har utviklet meg til å bli en bedre kornbonde.

Fokuset på betydningen av proteinvekster i vekstskiftet med de andre artene er høyt, spesielt for oss som har satset mye på matkorn. I år produserte jeg matkorn på drøyt 60% av arealene. Matkornartene var da hvete, havre og litt rug.

Vi har her på gården satset mye på raps i skiftet i en årrekke. De første årene vårraps, men etter hvert også større del høstraps. Sistnevnte krever dyktighet med vekstskifte, såtidspunkt, avstand i tid og flaks med overvintring. De siste årene har høstrapsen flere steder vært utsatt for frostskafer. Uansett er høstraps interessant, men sårbar. Når en er heldig med året har høstraps gitt 270 - 400 kg/da her på gården, mot pluss minus 200 kg/da med vårraps.

For snart 4 år siden tok jeg sjansen på å prøve åkerbønner. Angrer på at jeg ikke prøvde denne arten før.

Foto: Rune Sandsether

Sådde sorten Vertigo, en forholdsvis sein sort, med høyt avlingspotensiale. Hadde ca 370-375 kg/da i to år, og var fornøyd med det. Sprøytet ikke mot sopp, noe som ga tidlig høsting. Selv tror jeg ikke jeg mistet mer enn maksimum 50 kg/da med å unnlate sopp-sprøyting, men jeg høstet alt inn, i godt vær, og med bare 2 % nedtørring. Og i 2022 sådde vi Vertigo igjen, uten gjødsling. Ingen sopp-sprøyting nok en gang. Bønnene modnet eventyrlig tidlig sesongen 2022, og vi rakk å så høsthvete på dette skiftet også. Vi satset på ingen gjødsling ved såing av høsthvete etter bønner. Oppspiringa var sær god, og bladene hadde en friskere farge. Det blir spennende å følge med på overvintring og avling. Tro det eller ei, avlinga med bønner 2022 blei hele 565 kg/da, ferdig nedtørket. Det gir god økonomi, og lite innsats i kroner.

Nå trengs det mer proteinvekster i omløp, som raps, åkerbønner og erter, slik det ble det lagt vekt på under Kornkonferansen. I tillegg får vi større avlinger med matkorn også det påfølgende året. Dette uten at det nødvendigvis går utover arealene til mathvete og mathavre. Rug hørte vi at vi trengte noe mindre av.

Det eneste en må passe på ved dyrking av disse artene, raps, åkerbønner og erter, er karenstid. Jeg lar det gå minst 5-6 år mellom hver gang jeg sår disse artene.

Presis gjødsling – viktigere enn noen gang

Gode grep for godt resultat – det er det som gjelder. Plantene trenger riktig mengde næringsstoff til riktig tid.

VÅRE RÅD TIL KORNBONDEN:

- Gi åkeren en god start med YaraMila® FULLGJØDSEL®
- Vurder vekstforholdene og tilpass med delgjødsling underveis med YaraBela® OPTI-NS™ 27-0-0 (45)
- Husk YaraVita® bladgjødsling – mikronæringsstoff har viktige funksjoner i plantene
- Bruk presisjonsverktøy for å prioritere gjødsel der åkeren gir respons og spare gjødsel der det går an

Besøk yara.no for mer informasjon

Et tilbakeblikk på vekstsesongen 2022

Av Atle Sivert Tærum, styremedlem KIO

Gården Skott ligger i Skotselv i Øvre Eiker. Eiendommen er på 470 daa jord og 150 daa skog.

Det ble dyrket vårhvete Helmi, engsvingel Vinjar og rødkløver Gandalf på kontrakt med FKA i 2022. I tillegg dyrkes plommer på kontrakt med COOP.

Gården har videreforedling og lager plommeglogg, safter, fruktvin etc. Vi har ikke leiejord.

Året 2022 var bra, avlinger ble gode, men vi hadde nok litt lite nedbør til å oppnå de beste kornavlinger. Derimot var det et topp år for rødkløver og også bra for engsvingel frø.

Våren var svært tørr. Vi høstpløyer

alltid og startet våronn 20. april. En sloddharving før såing, deretter såing/gjødsling med Rapid. Ferdig med såing 24. april. Normalt tromler vi ikke etter Rapiden, men i år tromlet vi for å holde på fuktigheten i jorda. Spiring var jamn og fin.

Nedbør ble det lite av. Totalt i vekstsesongen frem til vi høstet ferdig vårhveten 15. august, målte vi 97 mm. Dette er svært lite, men bygene kom akkurat i tide og fordelt på en slik måte at plantene ikke led for mye og fikk utnyttet nedbøren optimalt.

Kornet ble høstet på 15-17% vann. Kornet er fortsatt på lager. Alt kornet er godkjent som såkorn.

Engsvingel Vinjar hadde vi 155 daa av i år, avling ble bra og tresking ble utført mellom 23-30. juli. En flott tid å starte innhøsting på.

I år hadde vi 75 daa rødkløver på frøkontrakt. Ved ugrassprøyting 20. mai led kløver pga tørken og det så dårlig ut. Dette skulle endre seg og det ble en fantastisk fin eng med rik blomstring i juli hvor humlene jobbet lange dager! Vi tresket 29-30. august, helt problemfritt. Svært tørt og stående jamn åker ga svært god avling. Høsting uten nedsviing gikk utmerket i år.

Kostnadssiden i kornproduksjon er svært utfordrende og har vært det lenge, diesel, strøm og særlig gjødselpriiser har økt enormt. Gjødsel som vi for ca 3 år siden kunne kjøpe for ca 3500 kr/tonn har på det høyeste vært oppe i over 11000 kr/t.

Mitt ønske for 2023 er kostnader ned på normalt nivå. Som det ble poengtert under Kornkonferansen av leder i Norges Bondelag Bjørn Gimming er det nå viktig å løfte kornøkonomien. Det er også svært viktig å få på plass et tak for tilskudd i kornproduksjon og et trappesystem slik at det fortsatt skal være lønnsomt i å drive familiebruk. Dette er svært viktig også i en beredskaps sammenheng.

Foto: Atle Tærum

Gjødselmarkedet

22-23

Gjødsel står for en stor andel av kostnadene for kornprodusenter. På nyåret har gjødselprisene gått ned igjen, noe som er helt uvanlig prisutvikling. På Kornet har derfor tatt en prat med gjødselansvarlig i FKA, Ragnar Dæhli.

Hva er normale gjødselvolum fra FKA i året, og hvor mye av det er det kornprodusenter står for?

Normalen har vært drøyt 290.000 t. Vi har ikke målinger på kornproduksenter, men legger vi til grunn at det går like mye gjødsel/daa til grasarealer som til kornarealer, så går ca. 1/3 til å produsere korn.

Hvordan ligger salget ann i år i forhold til normalt?

Så langt har vi solgt ca 15% mindre til 2023-sesongen enn det som var en «gammel normal». Men så skal en også ta med at mengden næringsstoffer kan avvike fra det. Vridning mot mer N-rik NPK gjødsel, og endring fra eks. Fullgjødsel 25-2-6 til NS 27-0-0 må også hensyntas om en skal gå i dybden. En slik endring betyr alene 10% mindre vare for samme N-mengde. Mange kjøper også gjødsel etter gjødslingsplan og NIBIO sine N-normer er ikke endret.

Noen gjødseltyper er blitt borte. Hvorfor, og hvilke konsekvenser ser dere så langt i valg av alternativer i korn?

To av leverandørene vi har hatt i en årrekke ble sanksjonerte etter at Russland utvidet krigen i Ukraina. Det betyr bortfall av gjødseltyper som er kompletterende og/eller er priskorrekter. Høye energipriser har også gjort at det har vært færre leverandører å velge blant pga tidvis nedstengte fabrikker.

Ragnar regner raskt over omsetningen i 20-21 og estimerer at ca 15%

Foto: Felleskjøpet Agri

av omsatt gjødsel var fra andre enn Yara. Disse er blitt borte grunnet at fabrikkene var russiske eller deleid av russere.

Historisk har prisløypa vært sikker som banken gjennom vinteren. Hvordan har det vært de siste årene, og hvor ekstremt er gjødselmarkedet etter at krigen startet?

For mange år siden var prisløypa klar før gjødselåret begynte, og ble publisert i Samvirke om sommeren. Men

de siste ti-årene har det vært forhandlet NPK-priser flere ganger gjennom et gjødselår. Dermed har det vært risiko for at noe uventet kan oppstå. En del bønder husker nok fortsatt gjødselåret 2007-2008. Ei finanskriserammet verdens børser, og vi fikk en dobling av gjødselprisene sommeren 2008. Det ble etterfulgt av et sterkt prisfall før jul.

Laveste referansepunkt på kalkammonsalpeter var desember 2020. Etter det har prisen på det dyreste vært 5 ganger høyere. For NPK-gjødsel har det på det dyreste vært 3-gangen. Men en skal huske på at ikke alt er relatert til Russlands invasjon i Ukraina 24. februar 2022. Gjennom 2021 var det gode verdensmarkedspriser på landbruksprodukter som var en viktig «driver».

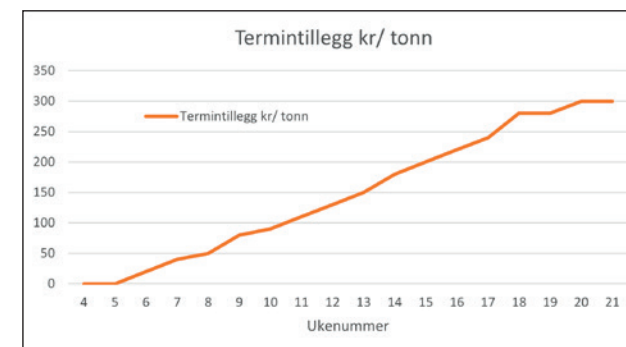
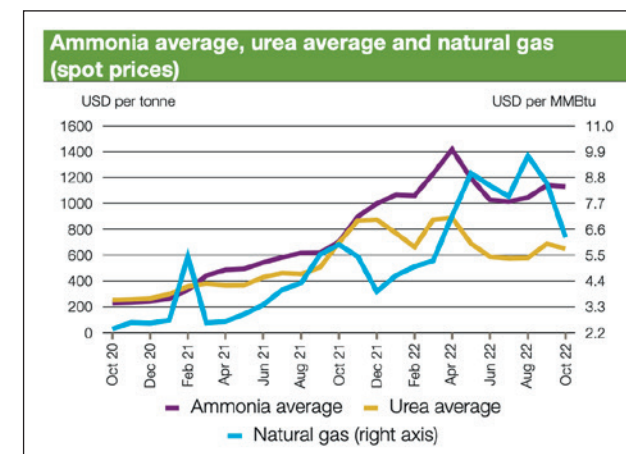
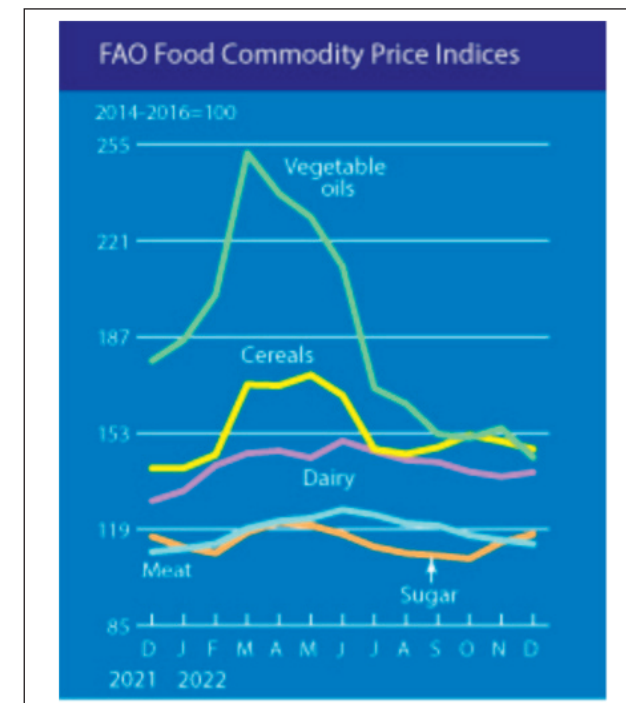
Hva ser dere for geografiske utslag nå i vinter – hvor er det nær normalt, og hvor går det mindre?

Innenfor enkelte regioner kan det nok være forskjeller i hvilke bønder, korn- eller grovfôrprodusenter, som har kjøpt fram til nyttår. Men landet sett under ett er det ikke noe tydelig mønster.

Samtidig vet vi at fra Midt-Norge og nordover var det vanskelig å få høstet som normalt. Noe av gjødsla kjøpt for 22-sesongen står derfor fortsatt på lager til bruk i 2023.

Logistikken er brukt som argument for å kjøpe gjødsel tidlig. Hvordan ser det ut nå i vinter?

Etter at ny avtale mellom gjødselforhandlere og Yara kom på plass siste hele uka i januar, har gjødselomsetningen startet opp igjen. Hadde det stått stille til oppunder påske, slik det gjorde etter prisnedgangen ved nyttår, ville vi ha fått problemer. Nå ser vi ikke noe utfordring med å få ut gjødsel i tide før den skal brukes.

Invitasjon

*Du inviteres herved til fagmøte i samarbeid
KiO – Yara.*

Tid: 6.3. kl 16:00. Møt opp i god tid da dørene
låses kl 16:00.

**Sted: Yara sine lokaler, Drammensveien 131
på Skøyen.**

Tema: Gjødseletmarkedet og gjødsling til korn

- Priser på råstoffer, energi og gjødsel siste årene
- Hvilke faktorer påvirker prisen i markedet framover
- Korngjødsling med nye priser for korn og gjødsel

De som blir med fra Yara er:

- Anders Trømborg, markedssjef Yara Norge
- Håvard Bjørgen, kundeansvarlig
- Bernt Hoel, agronom

Hvis du vet du kommer:

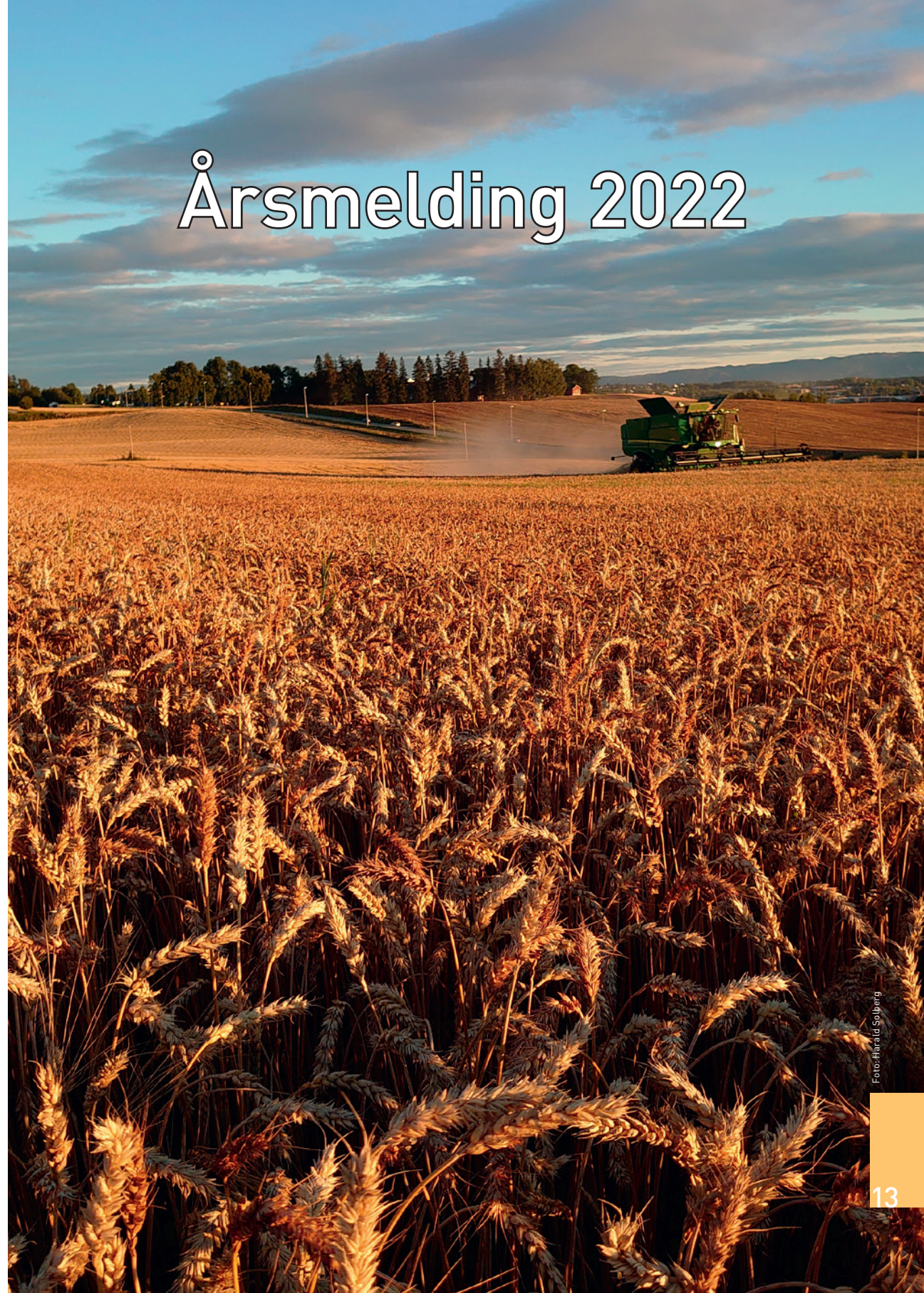
Send følgende mail til harald.solberg@nlr.no

Jeg melder herved på «ditt navn» til fagmøte

KiO-Yara 6.3.23.

Årsmelding 2022

*Kontingent første år for
nye medlemmer: Kr 200,-*

Foto: Harald Solberg

Foto: Harald Solberg

Innkalling til årsmøte i KiO

MANDAG DEN 27. FEBRUAR KL. 19.00 PÅ TEAMS

Program:

Kl 19:00 Velkommen
Kl 19:10-19:45 Fagmøte:
Partnerskapet for norsk matkorn og proteinvekster
v/ styreleder i Partnerskapet, Egil Olsvik

Fra kl 19:45 Pause

Kl 20:00 Årsmøte

KiO er ikke part i jordbruksoppgjøret, der rammene for næringen forhandles. KiO blir imidlertid hørt i sine innspill, både i jordbruksoppgjøret, og har fått oppmerksomhet rundt våre krav i kornproduksjonen. Kom og gi styret innspill til kravdokumentet foran årets jordbruksoppgjør
Årsmøtet avsluttes 21:00

Vel møtt!

Styret i KiO

Saksliste:

1. Godkjenning av innkallingen
2. Valg av møteleder
3. Valg av to medlemmer til å skrive under protokollen
4. Årsmelding, regnskap og budsjett
5. Innkomne forslag/innstillinger til årsmøtet fra styret
6. Kontingent
7. Valg:
 - Leder for ett år, 2 styremedlemmer for 2 år, 3 varamedlemmer til styret for 1 år
 - Revisor
 - Ett nytt medlem til valgkomiteen
8. Fastsettelse av honorar
9. Forslag til arbeidsprogram

Innlogging til årsmøte i KiO:

Møteinncalling til digitalt årsmøte finner du på våre hjemmesider; www.kio.no

Årsmelding KiO

Styret:

Leder: Håkon Tørrestad, Vestfold og Telemark, gjenvalgt
Nestleder: Rune Sandsether, Viken, gjenvalgt
Styremedlem: Rune Sandsether og Atle Tærum, begge Viken, begge gjenvalgt 2022
Styremedlem: Lars Erik Huseby og Ole Peder Hubred, Trøndelag og Innlandet, ikke på valg
Styret konstituerer seg selv.

Varamedlemmer:

1. vara: Thomas Gaustad, Innlandet, gjenvalgt
2. vara: Tor Osvald Bye, Innlandet, gjenvalgt
3. vara: Magne Ystgaard, Trøndelag, gjenvalgt

Revisor: Arne Ingvar Dobloug, Innlandet, gjenvalgt
Vara: Ole Schjerpen, Innlandet, gjenvalgt

Valgkomite: Alle valgt for 3 år
Leder: Ola Fiskvik, Trøndelag valgt i 2020
Valgt 2021: Mari Gjestvang, Innlandet
Valgt 2022: Styret fikk fullmakt til å velge ut

Antall medlemmer

KiO har 200 medlemmer pr. 31.12.2022

Informasjon

Medlemsbladet På Kornet kom med et nummer i 2022. I tillegg ble hjemmeside og Facebookside jevnlig brukt. KiO arbeider også hele tiden med å komme inn med artikler og kommentarer i ulike media. Årsmeldinga gikk i trykken i februar. Den ble lagt ut på hjemmesiden og sendt til alle, sammen med kontingentkravet.

Møteoversikt 2022

1.	17.01	Styremøte m NB og NBS
2.	01.02	Styremøte
3.	28.02	Årsmøte KiO, Teams
4.	18.03	Styremøte KiO
5.	08.03	Møte Norsk Bonde- og Småbrukarlag
6.	09.03	Møte Norges Bondelag
7.	14.03	Landbruks- og matdepartementet
8.	30.05	Møte Næringskomiteen, Stortinget
9.	22.09	Styremøter, Teams
10.	31.10	Styremøte KiO, fysisk

Styret har hatt styremøter både på Teams og ved fysisk oppmøte.

KiO har i tillegg vært representert på ulike møter sentralt og lokalt gjennom 2022, blant annet Kornkonferansen og Korn 2022. Begge disse ble arrangert som digitale møter i 2022

Styrets årsmelding

Styret har, siden årsmøtet i 2022 hatt styremøter både på Teams og har møttes fysisk. Spesielt for 2022 var den sterke prisøkningen på gjødsel høsten 2021 og siden krigen i Ukraina. Begge to har påvirket jordbruket generelt og produksjon av korn spesielt. Krigen har også vist oss hvor viktig det er å ha en sikkerhet for korn- og mattilgang, også i en krisesituasjon.

I tillegg har styret hatt mye fokus på Grytten-utvalget. Både på årsmøtet og på et styremøte høsten 2022 fikk vi informasjon av utvalgsmedlem Håvard Bjørgen. I januar 2023 har styret levert inn høringsuttalelse til rapporten til LMD.

Det ble på årsmøtet 2022 vedtatt følgende om arbeidsprogram:

KiO skal arbeide for bedret økonomi i kornproduksjonen.

Det nye styret gis fullmakt til å fastsette et godt arbeidsprogram.

Styret har tidligere år arbeidet ut fra følgende arbeidsprogram, som i hovedsak ble lagt til grunn fra årsmøtet, og i styrets arbeid videre:

1. Arbeide for bedret økonomi i kornproduksjonen
 - a. Tollvern, herunder kostnader i omsetningen
 - b. Kornpris og prisnedskrivning
 - c. Inndekning av kapitalkostnader
2. Påvirke partene i jordbruksoppgjøret
3. Bygge allianser
4. Øke medlemstallet
5. Representere KiO i kornfora
6. Gi ut På Kornet
7. Synliggjøre KiO i media

Årsmøtet kom med disse tilføyelsene til arbeidsprogrammet:

- Årsmøtet i KiO sender brev til statsminister Jonas Gahr Støre
- Klimaendringer kan gjøre det mer aktuelt å sikre norsk kornproduksjon

Styret oppfordrer medlemmene til å snakke kornets sak, skaffe nye medlemmer og få fram at KiO er viktig for å holde press på partene i jordbruksoppgjøret. Sekretariatet vil bistå med assistanse til de som trenger det i jobben med å verve medlemmer. Styret oppfordrer fortsatt medlemmer til aktiv verving.

Arbeidet i meldingsåret:

Årsmøtet 2022 ble avholdt 28. februar på Teams. Årsmøtet ble bedre besøkt enn på mange år, med 18 medlemmer.

I forkant av årsmøtet ble det, tradisjon tro, holdt et fagmøte. Årets tema var

- Arbeid i Grytten-utvalget v/ utvalgsmedlem Håvard Bjørgen
- Gjødsling med økte gjødselpriser v/ sekretær Harald Solberg

Fram til midt i mars var det stort fokus på kravdokumentet til partene i jordbruksoppgjøret. Etter at det var levert forberedte vi høringen i Næringsdepartementet, hvor vi leverte vårt svar. Utover høsten hadde styret fokus på Grytten. I tillegg hadde vi fokus på norskandelen i matmjølet da det har vært god kvalitet på norsk matkorn i flere år. Norskandelen i matmjølet var gjennom høsten på over 80%, som er høyere enn foregående år.

KiOs arbeidsprogram

KiOs viktigste arena for å bedre kornøkonomien, er jordbruksoppgjøret. I tillegg jobbes det på flere områder. De viktigste punktene følger her:

• Bedret økonomi / påvirke partene i jordbruksoppgjøret

Arbeidet for å bedre økonomien i kornproduksjonen blir naturlig nok i et regulert system som det norske, i stor grad rettet mot jordbruksoppgjøret. Innspill og krav til forhandlingspartene har derfor vært en svært viktig del av KiO sitt arbeid også i 2022.

Dokumentet med innspill til jordbruksforhandlingene ble presentert for Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, og Landbruks- og matdepartementet i starten av mars. Kravdokumentet finner du på <http://kio.no>

KiOs hovedfokus i 2022 økonomi basert på reelle kostnader. Vederlag til kapital må skilles fra vederlag til arbeid, da førstnevnte blir stadig større i et moderne jordbruk. I tillegg må jordleie behandles som en kostnad for aktive bønder, da jordeier i hovedsak har gått ut av næringen, så kostnaden ikke kan finnes igjen som inntekt hos andre bønder.

De konkrete økonomiske kravene kan summeres slik:

1. Tetting av inntektsgapet mellom korn og andre produksjoner, tilsvarende 50/100 øre/ kg, for fôr- og matkorn. Prisøkningen holdes på samme nivå også i 2023.
2. Inntektsutviklingen må videre følge de andre produksjonene det forhandles om
3. Full kostnadskompensasjon
4. Driftsvansketillegg, samt økt arealtilskudd for 0-400 daa og 400-8000 daa
5. Satsing på proteinvekster og økt proteinbetaling i fôrkorn
6. Økt beredskapslagring matkorn
7. Investeringsvirkemidler må prioriteres til korn
8. Økt sats for grøftetilskudd, tilsvarende kr 4000/ daa

Kornprisen ble økt med 90 øre/ kg for fôrkorn og kr 1/ kg for matkorn i jordbruksoppgjøret i 2022. Oljevekster, erter og åkerbønner ble suspendert fra målpriser grunnet den ustabile prisen på verdensmarkedet. Arealtilskuddet økte med 60 kr/daa i alle soner. Med 500 kg/ daa utgjør da brutto inntektsøkning 510-560 kr/daa. Dette skyldes internasjonale prisøkning både på gjødsel og korn.

• Arbeid i 2022

KiO har normalt mye aktivitet i starten av året fram til forhandlingene om jordbruksavtalen. I 2022 ble det ekstra fokus på kostnadsøkningene. KiO hyrte Lars Kjuus fra NLR Øst til å regne på kostnadsutviklingen. Styreleder har uttalt seg flere ganger til Nationen og styret har skrevet en kronikk til både Nationen og Bondebladet nå i høst.

• Representere KiO i kornfora

KiO har vært representert på Kornkonferansen, som i 2022 foregikk på Teams. I tillegg var vi på Korn 2022, som også gikk digitalt.

• Informasjon

På Kornet kom ut med 1 nummer i 2022:

Nr 1: I januar

KiO har gått mer over på å bruke både hjemmeside og Facebook og holder disse jevnere oppdatert.

KiOs hjemmeside: <http://kio.no>

KiOs Facebookside: <https://www.facebook.com/KiO>

Det er fortsatt gode muligheter for økt aktivitet på nettet. Send tips til styret eller sekretariatet hvis du ønsker at KiO skal ta opp saker og legge ut.

Viktig informasjon blir sendt direkte til e-postmottaker. Har du ikke mottatt årsmeldinga på mail, før du fikk papirversjonen mangler vi rett adresse. Send da mail til kio@kio.no så vi kan sende deg medlemsinformasjon.

• Rekrutteringsarbeid

I 2022 har vi ikke hatt noen kampanjer. KiO fikk flere nye medlemmer i året som gikk.

Tilbud til nye medlemmer: Kontingent 1. år er kr 200. Gi gjerne potensielle medlemmer den beskjeden.

• Synliggjøre KiO gjennom media

KiO jobber stadig med å være synlige i media. Vi blir årlig spurt om våre krav og vår reaksjon til resultatet i jordbruksoppgjøret. Ut over det må vi jobbe hardt for å komme til orde.

I høst fikk vi spalteplass for våre argumenter rundt bruken av norsk matkorn. Artikkelen finner du på kio.no.

• Sekretariatsarbeid

Sekretariatet har i 2022 bestått av ansatte i kornavdelingen i NLR Innlandet:

Harald Solberg: Sekretær for styret, redaktør. Knut Erling Røhnebæk: Administrative oppgaver

Totalt har de brukt under 100 t på arbeidet for KiO i 2022.

Håkon Tørrestad
(leder) sign

Rune Sandsether
(nestleder) sign

Ole Peder Hubred
sign

Atle Tærum
sign

Lars Erik Huseby
sign

Regnskap 2022 og budsjett 2023

	2022		2023
	Budsjett	Regnskap	Budsjett
DRIFTSINNTEKTER			
Annonser	10 000	0	10 000
Medlemskontingent	130 000	116 207	120 000
Støttekontingenter	5 000	3 000	5 000
Sum driftsinntekter	145 000	119 207	135 000
DRIFTSKOSTNADER			
På Kornet/ årsmelding	12 000	0	10 000
Styrehonorar	24 000	24 000	24 000
Arbeidsgiveravgift	3 400	3 384	3 400
Honorar revisjon	2 000	1 500	1 500
Sekretariatshonorar	60 000	54 600	60 000
Kontorkostnader og porto	20 000	23 448	20 000
Andre fremmede tjenester	0	10 688	0
Reisekostnad	10 000	0	5 000
Reklame/ annonser	5 000	2 250	3 000
Styremøter/ årsmøte	5 000	0	3 000
Bank/ kortgebyrer og andre kostn.	2 000	1 396	2 000
Konstaterte tap på fordringer	8 000	18 003	8 000
Sum driftskostnader	151 400	139 268	139 900
Driftsresultat	-6 400	-20 061	-4 900
Annen renteinntekt		3 867	
Årsresultat		-16 194	
Balanse			
EIENDELER			
Kundfordringer		3 893	
Avsetning tap på andre fordringer			
Sparebanken Hedmark		576 667	
Sum eiendeler		580 559	
GJELD OG EGENKAPITAL			
Egenkapital		-459 841	
Leverandørgjeld		-109 527	
Forskuddstrekk			
Skyldig arbeidsgiveravgift		-3 384	
Avsetning styrehonorar		-24 000	
Annen kortsiktig gjeld		-	
Sum gjeld og egenkapital		-596 752	
Diff. eiendeler/ gjeld og EK		-16 193	

Kontingent første år for nye medlemmer: Kr 200,-

Til årsmøtet i KIO for 2022

Jeg har revidert årsregnskapet til Kornbøndenes Interesseorganisasjon for 2022 som viser et underskudd på kr 16 193,-, og en egenkapital på kr 443 648,-.

Bilag og bankutskrifter er gjennomgått, og er relevante for virksomheten. Krav og gjeld er kontrollert.

Etter min mening gir det framlagte regnskapet et riktig bilde av organisasjonens resultat og stilling.

Brumunddal, 05.02.2023

Arne Ingvar Dobloug

**Kornbøndenes
Interesseorganisasjon**

Den eneste organisasjonen
som jobber

100%
for kornbonden

Vi jobber for kornbondens økonomiske,
faglige og sosiale interesser.
Jo flere vi er, desto sterkere står vi.
Vi trenger din støtte for å få gjort jobben!
Bli medlem!

Kontingent første år for nye medlemmer: Kr 200,-